



รูปแบบของการเรียนการสอน

วิชาการจัดการเรียนรู้อุตสาหกรรมศิลป์

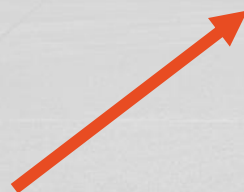
เรียบเรียงโดย อาจารย์ ดร.วริยา เข็นเปิง

อาจารย์ประจำสาขาวิชาอุตสาหกรรมศิลป์

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม



ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอน





ประเภทของวิธีสอน

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550: 137) การสอนมีหลากหลายวิธี แต่ละวิธีก็จะมีรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป หากพิจารณาได้ดีจากบริบทของทั้งผู้สอนและผู้เรียนจึงพบว่าสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 วิธีคือ

การสอนแบบผู้สอนเป็นศูนย์กลาง



การสอนแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลาง





รูปแบบการขอเรียนการสอน

การสอนแบบบรรยาย

ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์ (2524: 57) ได้กล่าวว่า การสอนแบบบรรยาย เป็นวิธีการสอนที่ผู้สอนจะเน้นการพูดเป็นหลัก โดยจะอธิบายเนื้อหาที่ต้องการถ่ายทอดให้กับผู้เรียน ซึ่งผู้สอนจะต้องเตรียมเนื้อหาพร้อมแล้ว แต่การสนทนาวิธีนี้จะเป็นการสื่อสารทางเดียว ผู้เรียนมีหน้าที่ในการฟังและจดบันทึกเท่านั้น อาจมีในบางครั้งจะมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นบ้างเล็กน้อย ซึ่งทั้งหมดของวิธีการสอนจะเน้นที่ผู้สอนเป็นหลัก

ข้อดี

สามารถสอนกับผู้เรียนครั้งละจำนวนมากได้ เป็นการช่วยประหยัดพลังงานของผู้สอน แต่ก็เหมาะกับการสอนในภาคทฤษฎีมากกว่าภาคปฏิบัติ แต่ก็สามารถให้ความรู้กับผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ และผู้เรียนก็จะมีภาระงานน้อย

ข้อจำกัด

การสอนในวิธีนี้จะไม่คำนึงถึงกลุ่มผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางการรับรู้ แต่จะภาระหนักของผู้สอนที่ต้องเตรียมเนื้อหา เทคนิควิธีการการพูด ให้น่าสนใจ และผู้เรียนมีส่วนน้อยมาก



รูปแบบการของเรียนการสอน

การสอนแบบสาธิต

พันพิพา อุทัยสุข (2532: 83–84) ได้อธิบายว่า การสอนแบบสาธิต นั้นผู้สอนอาจเชิญผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ มาทำสาธิตถึงกระบวนการหรือขั้นตอนให้ ผู้เรียนได้เห็นประสบการณ์ตรงในเชิงรูปธรรม โดยที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้จากการสังเกตการสาธิตในเรื่องนั้น ๆ วิธีการสอนแบบสาธิตจึงเป็นการสอนที่เน้นผู้สอนเป็นศูนย์กลาง วิธีการสอนรูปแบบนี้จะเหมาะกับ **อุตสาหกรรมศิลป์**

ข้อดี

ผู้เรียนสามารถเข้าใจเรื่องที่สอนได้ดีเนื่องจากได้รับประสบการณ์ตรงจากการสังเกต สำหรับตัวผู้สอนเองก็ประหยัดเวลาอีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ร่วมกับกิจกรรม ฝึกการสังเกต หาเหตุผลได้

ข้อจำกัด

การสอนแบบสาธิตจะเป็นการสอนที่ผู้เรียนเป็นกลุ่มใหญ่เกินไปอาจเกิดการที่ผู้เรียนบางคนได้เรียนรู้ไม่เต็มที่



รูปแบบการของเรียนการสอน

การสอนแบบอภิปราย

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550: 146) ได้อธิบายว่า การสอนแบบอภิปรายนั้นเป็นการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน วิธีการสอนแบบอภิปรายจึงเป็นวิธีการสอนแบบที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิด ลงมือทำ และได้รองแก้ปัญหา ซึ่งจะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั่นเอง

ข้อดี

เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ ได้ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น ส่งเสริมให้มีความกล้าคิด กล้าแสดงออก

ข้อจำกัด

ผู้เรียนบางกลุ่มอาจไม่ให้ความร่วมมือ หรือบางคนอาจไม่กล้าแสดงออกทางความคิดเห็น และจะต้องเวลานานเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นกันจนได้ข้อสรุป



รูปแบบการของเรียนการสอน

การสอนแบบแบ่งกลุ่มกิจกรรม

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550: 146) ได้อธิบายว่า การสอนแบบแบ่งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมนี้จะเป็นการสอนที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง เนื่องจากผู้เรียนจะต้องค้นคว้าหาข้อมูล คิดวิเคราะห์แนวทางดำเนินกิจกรรม และยังเป็นการฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

ข้อดี

ผู้เรียนได้ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง เรียนรู้ที่จะคัดเลือกสิ่งที่เหมาะสม มีความกระตือรือร้นเนื่องจากต้องลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

ข้อจำกัด

ผู้สอนต้องเตรียมข้อมูลการสอนอย่างหนัก เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่ได้รับมอบหมายอย่างกระจ่างชัดเจนสามารถทำงานได้แล้วเสร็จตามที่คาดหวังไว้



รูปแบบการของเรียนการสอน

การสอนแบบแก้ปัญหา

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550: 153) ได้อธิบายว่า การสอนแบบแก้ปัญหานั้นจะมีขั้นตอน ที่มีเหตุ มีผล มีการรวบรวมข้อมูล มาคิด วิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหา

ข้อดี

ผู้เรียนได้ฝึกวิธีการแก้ปัญหา รู้จักการศึกษาหา ข้อมูลประกอบการตัดสินใจจนสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตรจริงได้

ข้อจำกัด

อย่างไรก็ตามผู้เรียนยังต้องดำเนินตามขั้นตอนที่ ผู้สอนได้เตรียมไว้ ผู้เรียนต้องทักษะที่ดีในการสืบค้น ข้อมูลและการคิดวิเคราะห์ด้วย



รูปแบบการของเรียนการสอน

การสอนแบบทดลอง

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2549: 165) ได้อธิบายว่า เป็นวิธีการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง

ข้อดี

ผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้และลงมือปฏิบัติ เกิดทักษะการเรียนรู้อย่างมีเหตุมีผล ส่งผลให้รู้จักใช้เครื่องมือต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

ข้อจำกัด

อาจจะเกิดความยุ่งยากทั้งผู้เรียนและผู้สอน เมื่อเจอกับปัญหาการทดลองที่ค่อนข้างซับซ้อน หรือผลการทดลองไม่เป็นอย่างที่คาดหวังไว้ อย่างไรก็ตาม ผู้สอนต้องชี้แจงข้อมูลให้กับผู้เรียนอย่างละเอียดรอบคอบ



รูปแบบการของเรียนการสอน

การสอนแบบบทสมมุติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2544: 36) ได้อธิบายว่า เป็นการสอนที่ต้องสร้างสถานการณ์ขึ้นจากความเป็นจริงเพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามที่คุณเรียนคิดว่ามันควรจะเป็นอะไร อย่างไร ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และสร้างความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเพื่อแก้ปัญหาที่พบเจอได้

ข้อดี

เป็นการสอนที่หน้าตื่นเต้น ผ่อนคลาย ส่งเสริมความสามัคคีในกลุ่มผู้เรียน และยังได้ฝึกการคิดเป็นแก้ปัญหาเป็นจนเกิดความเข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างลึกซึ้ง

ข้อจำกัด

เป็นการสอนที่ต้องใช้เวลามาก ผู้สอนต้องวางแผนการและเตรียมการอย่างดี และอาจเจอปัญหาความวุ่นวายภายในชั้นเรียน จึงต้องควบคุมชั้นเรียนให้ดีที่สุด



รูปแบบการของเรียนการสอน

การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 214-216) เป็นวิธีการสอนที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับตัวของผู้เรียน โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบสื่อประสม และกระบวนการกลุ่ม เป็นหลัก เพื่อส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจ เกิดการเรียนรู้และพัฒนาการที่ดีในทุก ๆ ด้าน

ข้อดี

ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถของตนเอง เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น ส่งเสริมความเชื่อมั่นในตัวเองของนักศึกษา เพื่อลดปัญหาการขาดออกคลนผู้สอนด้วย

ข้อจำกัด

ผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจพร้อมทั้งทักษะการสอนที่ดี แต่ทั้งนี้ต้องชี้แจงกระบวนการจัดการเรียนการสอนกับผู้เรียนให้เข้าใจตรงกัน



รูปแบบการของเรียนการสอน

การสอนแบบการใช้คำถาม

เป็นการสอนที่มุ่งพัฒนาการด้านความคิดของผู้เรียน เนื่องจากจะใช้คำถามในลักษณะต่าง ๆ และคำถามเหล่านั้นจะช่วยกระตุ้น ความคิด ทักษะของผู้เรียนและผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ด้วยการคิดอย่างมีเหตุมีผล วิเคราะห์ วิจรณ์ สังเคราะห์ และประเมินคำถามเพื่อตอบคำถามนั้น ๆ ได้

ข้อดี

ช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ได้เป็นอย่างดีเนื่องจากต้องมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อีกทั้งผู้เรียนจะต้องตื่นตัวตลอดเวลา เนื่องจากต้องร่วมกิจกรรมในการตอบคำถามครั้งนี้

ข้อจำกัด

ผู้สอนจะพูดเพียงรอบเดียวบางครั้งอาจทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาที่สอน หรืออาจตามไม่ทัน



รูปแบบการของเรียนการสอน

การสอนแบบโครงงาน

เป็นการสอนที่ถือได้ว่าเป็นการจัดประสบการณ์ในการทำงานให้กับผู้เรียนได้โดยตรง เนื่องจากผู้เรียนจะได้ฝึกคิด ฝึกทำ ฝึกแก้ปัญหาด้วยตนเอง และสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ผู้เรียนได้ฝึกความรับผิดชอบ ระเบียบวินัย อีกด้วย การสอนแบบโครงงานผู้เรียนจะต้องศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติงานตามหัวข้อที่ตนเองสนใจและอยากจะทำอย่างไรก็ตามก่อนที่ผู้เรียนจะลงมือปฏิบัติได้ผู้สอนควรชี้แนะแนวทางหรืออธิบายแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจน หากผู้เรียนติดปัญหาผู้สอนต้องช่วยดำเนินการแก้ปัญหาให้เรียบร้อย

ข้อดี

ผู้เรียนได้ฝึกคิดฝึกทำ ในสิ่งที่ตนเองสนใจ ได้เรียนรู้จากการลงมือทำอย่างแท้จริง

ข้อจำกัด

อาจทำให้ผู้เรียนและผู้สอนเจอกันน้อยลง เนื่องจาก ผู้เรียนอาจไม่ได้เข้าห้องเรียนเพราะต้องไปทำโครงงานของตนเอง



รูปแบบการของเรียนการสอน

หลักวิธีการนำรูปแบบการสอนไปใช้

วาริ ธีระจิตร (2530: 84-85) เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีผู้สอนจะต้องเลือกวิธีการสอนโดยพิจารณาถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นหลัก

- ❖ แนวทางให้ผู้เรียนได้รับความรู้ เป็นอย่างดีสามารถนำไปใช้ได้จริงและใช้เวลาในการเรียนรู้น้อย
- ❖ ก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีและที่ถูกต้องกับสังคมและเป็นที่ยอมรับ
- ❖ ก่อให้เกิดทักษะต่างๆ ให้แก่ผู้เรียน
- ❖ ก่อให้เกิดแนวทางที่จะนำความรู้เอาไปใช้และปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้



รูปแบบของการเรียนการสอน

วิชาการจัดการเรียนรู้อุตสาหกรรมศิลป์

